

16.2.2021

KA/14277/07.01.01.03.01/2020

Opetushallitus

PL 380

00531 Helsinki

kirjaamo@oph.fi

Kirjeenne 26.6.2020 (OPH-2479-2020) Kansallisarkistolle

OPETUSHALLITUKSEN VARHAISKASVATUKSEN TIEVARANTO VARDAN ASIAKIRJATIETOJEN PYSYVÄ SÄILYTYS

Arkistolaissa (831/1994) pysyvästi säilytettävillä asiakirjoilla tarkoitetaan lailla tai lain nojalla arkistoitavia asiakirjoja ja tietoaineistoja, jotka niiden säilytysajan päättymisen jälkeen arkistoidaan.

Opetushallitus on pyytänyt Kansallisarkistolta päätöksen varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardan asiakirjatietojen pysyvistä säilytyksestä.

Kansallisarkiston aiemmat seulontapäätökset

Kansallisarkisto (30.9.1994 asti Valtionarkisto, 1.10.1994-31.12.2016 arkistolaitos) ei ole tätä ennen antanut varhaiskasvatuksen tietovarantoa koskevaa seulontapäätöstä.

Kansallisarkisto on antanut seuraavat opetustoimen valtakunnallisia tietovarantoja koskevat seulontapäätökset:

- Arkistolaitoksen päätös 4.10.2016 (AL/18800/07.01.01.03.01/2016) opetustoimen rekisterien ja valtakunnallisten tietojärjestelmien tietojen pysyvistä säilyttämisestä ja säilytysmuodosta. Päätös koskee oppijanumerorekisterin, oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköisen tietojärjestelmän sekä opiskelijavalintarekisterin asiakirjatietoja.
- Arkistolaitoksen päätös 11.1.2016 (AL/23411/07.01.01.03.01/2015) Ylioppilastutkintolautakunnan sähköisen ylioppilastutkinnon koesuoritusten, arvostelumerkintöjen, kokelaiden saamien arvosanojen ja pistemäärien pysyvistä säilytyksestä.
- Arkistolaitoksen päätös 19.9.2016 (AL/3004/07.01.01.03.01/2015) yliopistojen ja tiedekorkeakoulujen opiskelijatietojärjestelmiin vietyjen ja vietävien opiskeluoikeus-, ilmoittautumis-, tutkinto- ja opintosuoritustietojen sekä muiden tietojen pysyvistä säilytyksestä sekä yliopistojen ja korkeakoulujen valtakunnalliseen tietovarantoon (Virta) vietyjen ja vietävien tietojen pysyvistä säilytyksestä.

Lisäksi Kansallisarkisto on antanut 2.1.2019 (KA/13089/07.01.01.03.01/2018) päätöksen varhaiskasvatuksen pysyvästi säilytettävistä asiakirjoista ja niiden säilytysmuodosta. Päätös koskee 1.8.2017 alkaen kunnan, kuntayhtymän sekä muun palvelujen tuottajan järjestämää varhaiskasvatusta, jota annetaan päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai muuna

16.2.2021

KA/14277/07.01.01.03.01/2020

varhaiskasvatuksena. Käytännössä päätöstä on sovellettu kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen mukaan lukien yksityiset palveluntuottajat, joilta kunta ostaa palvelua.

Kansallisarkiston päätös

Kansallisarkisto määrää arkistolain (831/1994) 8 ja 11 §:n nojalla Opetushallituksen varhaiskasvatuksen tietovarantoon Vardaan sisältyvät asiakirjatiedot 1.1.2019 lähtien **pysyvään säilytykseen** seuraavasti:

- kaikki varhaiskasvatuksen tuottajan ja sen toimipaikkojen tiedot
- kaikki varhaiskasvatuksen henkilöstöä koskevat tiedot
- kaikki varhaiskasvatuksessa olevaa lasta koskevat tiedot
- kaikki varhaiskasvatuksessa olevan lapsen vanhempien tai muiden huoltajien tiedot
- käytetyt koodistot

Määräajan säilytetään:

- tiedot käyttöoikeuksien haltijoista

Kansallisarkiston päätös asiakirjojen pysyvästä säilytyksestä tarkoittaa sitä, että asiakirjat säilytetään pysyvästi yksinomaan digitaalisessa muodossa, ellei säilytysmuodosta ole toisin erikseen määrätty. Pysyvästi säilytettävät alkujaan digitaaliset tiedot on muunnettava säilytyskelpoiseen muotoon, jotta aineisto voidaan siirtää sähköiseen säilytykseen Kansallisarkistoon. Tarkempi ohjeistus alkujaan digitaalisen tietoaineiston siirroista, säilytyskelpoisista muodoista ja sähköisestä säilyttämisestä löytyy Kansallisarkiston kotisivuilta.

Päätöksen perustelut

Esityksessä mainittujen asiakirjojen pysyvää säilytysarvoa arvioitaessa niitä on verrattu julkishallinnon asiakirjatietojen seulontapoliittisiin tavoitteisiin ja kriteereihin, jotka on vahvistettu Kansallisarkiston arvonmääritys- ja seulontapolitiikassa (KA/12247/07.01.01.03.00/2019) sekä strategiassa 2025.

Asiakirjatietojen arvonmäärityksessä on otettu huomioon tehtävän yhteiskunnallinen merkittävyys, toimintaympäristö, tietojen ainutlaatuisuus ja vastaiset käyttömahdollisuudet sekä asiakirjatietojen informaatioarvo eli merkitys yhteiskuntaa, yhteiskunnallisia prosesseja ja ilmiöitä yleisesti dokumentoivina aineistoina.

Varhaiskasvatusta voidaan pitää merkittävänä yhteiskunnallisena tehtävänä. Varhaiskasvatuksen piirissä on suuri osa ikäluokasta ja se on tavoitteellista toimintaa, josta käydään ajoittain vilkasta yhteiskunnallista keskustelua. Varhaiskasvatus on merkittävä osa siihen osallistuvan lapsen ja hänen perheensä elämää ja sillä on vahvoja yhtymäkohtia perusoikeuksien toteutumiseen. Varda on keskitetty tietovaranto, mikä lisää sen käytettävyyttä. Sen sisältämät tiedot ovat yhdistettävissä muihin opetustoimen rekisterien tietoihin, mikä mahdollistaa monipuolisen rekisteritutkimuksen useiden tieteenalojen tarpeisiin. Tietosisältö kertyy tallennuksina tai tiedonsiirtoina varhaiskasvatuksen tuottajien lähdejärjestelmistä. Palveluntuottajat säilyttävät samoja tietoja määräajan. Merkittävää on

16.2.2021

KA/14277/07.01.01.03.01/2020

se, että tietovarannon piirissä ovat myös yksityiset palveluntuottajat. Käytettävyydeltään keskitetty tietovaranto on ylivoimainen.

Varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardaan sisältyy tietoja yksityisistä henkilöistä ja yrityksistä sekä julkishallinnon toimijoista. Tietojen käyttö moninaisia tutkimustarkoituksia ja muuta käyttöä varten edellyttää esitykseen sisältyvien henkilötietojen pysyvää säilyttämistä, arkistointia. Kansallisarkisto on Vardan asiakirjatietojen arvonmäärityksessä arvioinut henkilötietojen suojaa ja erityisesti henkilötietojen minimoinnin vaatimusta siten, että tutkimuksen ja muun käytön tarpeet edellyttävät päätöksessä mainittujen henkilötietojen pysyvää säilyttämistä. Minimointia on toteutettu siten, että osa tiedoista on määrätty määräajan säilytettäväksi. Kansallisarkiston käyttämissä arvonmäärityksen ja seulonnan periaatteissa ja kriteereissä on huomioitu tiedon kulttuuriperintöarvo, henkilötietojen merkitys tutkimuksessa ja muussa käytössä sekä henkilötietojen suoja. Tietosuoja-asetus ja tietosuojalaki mahdollistavat tietojen säilyttämisen yleisen edun mukaisessa arkistointitarkoituksessa. Kansallisarkisto on pysyvän säilytyksen päätöstä tehdessään arvioinut, että edellä kuvattuja yleisen edun mukaisia käyttötarkoituksia ei voida saavuttaa ilman kyseisten henkilötietoja sisältävien aineistojen säilyttämistä ja, että säilyttäminen on oikeasuhtaista tietosuojaperiaatteet huomioiden yleisen edun mukaisessa arkistointitarkoituksessa. Tutkimusta ja muuta käyttöä suojaa Suomen perustuslakiin kirjattu sanan ja tieteen vapaus (Suomen perustuslaki 731/1999, 12 § ja 16 §). Pysyvään säilytykseen määrättyjen henkilötietojen käsittelyssä rekisterinpitäjän on otettava huomioon EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (2016/679) ja kansallisen tietosuojalain (1050/2018) asettamat vaatimukset.

Opetushallituksen on varmistettava asiakirjojen ja niihin sisältyvien tietojen käytettävyys ja säilyminen sekä yksityisten ja yhteisöjen oikeusturvaan liittyvien asiakirjojen saatavuus siten kuin arkistolaki (831/1994) edellyttää. Asiakirjoja ja niihin sisältyviä tietoja on säilytettävä siten, että ne ovat turvassa tuhoutumiselta, vahingoittumiselta ja asiattomalta käytöltä.

Sovelletut oikeusohjeet

Arkistolaki (831/1994) 1, 7, 8, 11 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 21 §

EU:n yleinen tietosuoja-asetus (2016/679) artikkelat 5, 7, 9 ja 89

Tietosuojalaki (1050/2018) 4, 6 §

Pääjohtaja

Jussi Nuorteva

Tutkimusjohtaja

Päivi Happonen

16.2.2021

KA/14277/07.01.01.03.01/2020

Lisätietoja päätöksestä antaa Kansallisarkisto, 029 533 7400, kirjaamo@arkisto.fi

LIITTEET

Valitusosoitus
Perustelumuistio